

Kaas & Brood

VOOR OLOFSPOORTERS

REDACTIE: J.H. Daams, W. Nods, A. Nuis, R. van Zeijst
REDACTIEADRES: J.H. Daams, Valerius terras 3 bov. Zuid

No. 7

10 November

1953

HOOGBROUWERS EN LAAGBROUWERS

U is toch redacteur, en 't
zijn toch de redacties, die
de pers regeren.

IBSEN

Terwijl de Olofspoort haar leven voortsleept op terrasjes en in poffertjeskramen, ontvangt de redactie behalve de gewone fan-mail steeds weer verzoeken om de koers van Kaas & Brood te wijzigen.

Het blijkt, dat men een gezellig clubblaadje wenst met schaak- en handwerkrubrieken en een spannend feuilleton. Tot dit peil zullen wij ons nimmer verlagen. Wie dergelijke lectuur zoekt, hij neme een studentenabonnement op "De Lach", "Libelle" of "Margriet", om maar iets te noemen.

Dan is er een groep leden, welke meent, dat het onze taak is critiek te leveren op sociale misstanden bij studenten. Dit is echter vrij nutteloos: hoe het is, weet ieder zelf wel, en buitenstaanders worden door de dagbladen voorgelicht.

De redactie accepteert zakelijke mededelingen en verslagen, die in het belang zijn van de Olofspoort; voorts alle bijdragen der leden, met als enige restricties dat ze een redelijke omvang hebben, dat ze niet al te zeer in strijd zijn met de goede zeden, en -het belangrijkste- dat ze goed geschreven zijn.

Kijk nu allemaal even op van kaartspel en biljarttafel, en probeer dit te verwerken. Het gaat er ons niet om, of uw stukje antiek of experimenteel van stijl is. Het gaat ons er evenmin om, of U een grapjas bent of een doodgraver of desnoods allebei. Het interesseert ons niet, of gij het nut van de EDG of van Felix Kattebrood wilt aanprijzen. Wat U ook schrijft, schrijf het goed, en wij zullen het met vleugede publiceren

K & B

PROGRAMMA VOOR NOVEMBER

- Dinsdag 10 Gramfoonplaten: Muziek van J.S. BACH.
Inleiding van H. Fransen.
Vrijdag 13 Paviljoen Paleisterras, 8 u:
Inauguratie. Programma verzorgd door
nieuwe leden. Feest tot 4 u.
Dinsdag 17 Kathleen Ferrier herdenking. Gramfoon-
platen. Inleiding door Marius Flothuis.
Donderdag 19 Lezing door Dr Zeylmans v. Emmichhoven:
Geloven en weten.
Dinsdag 24 Mevr. v. Gasteren zingt copla's met
gitaarbegeleiding.

Voor alle programma's met uitzondering van de inaugu-
ratie, geldt: Hof van Eden, aanvang 8 u.
Iedere Maandag, Dinsdag en Donderdag sociëteitsavond.

M E D E D E L I N G E N

Van de Quaestuur.

Alle leden worden verzocht ten spoedigste fl. 5.- voor-
lopige contributie te voldoen. Het gironummer: 0 1220,
t.n.v. de quaestor, M.C. Vedder, Weesperzijde 38. Dit
geldt ook voor aspirant-leden, die nog niet hebben be-
taald.

Van de Sociëteitscommissie

GRAMOFOONPLATEN. - De Olofspoort zou zeer gebaat zijn
met een discotheekuitbreiding. Wie heeft oude, gebruikte
gramfoonplaten ter beschikking? De SC haalt ze graag af,
en zendt U ongetwijfeld een vriendelijk bedankbriefje.

BOETSEERCURSUS. - Dit is een nieuw experiment, waarbij
in de eerste plaats van de deelnemers zelf activiteit
verwacht wordt. De Heer Gerritsen, architect, heeft
zich bereid verklaard ons terzijde te staan. Voorlopig
zal de cursus 6 avonden duren, één keer per week, op

o-o-o-o

Maandagavonden 7-8 uur. Alleen de kosten van het materiaal, die zeer laag zijn, komen voor de rekening van de deelnemers. Op het mededelingenbord zal men een inschrijvingslijst aantreffen. Vult hierop Uw namen in en maak aldus gebruik van de gelegenheid nader kennis te maken met de plastische kunst.

SCHAAKCOMPETITIE. - Het ligt in de bedoeling een Olofs-poort-schaak competitie te houden. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij A. Nuis, Herengracht 146, of d.m.v. een inschrijvingslijst ter sociëteit. Wacht niet te lang.

VAN DE REDACTIE

Het volgend nummer van Kaas en Brood verschijnt op 1 December. Kopij hiervoor moet uiterlijk 25 November in het bezit van de redactie zijn.

x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-

óvertijd

op de lange zachte rails
snel en ruggelings verdwijnen
een tram roept in de nacht
dit is een bijgod
hij loopt hijgend

het huis is daverend hoog
en vloeken klinken telmachinaal
dag, meisjes en jongens zegt het

je schoenen glimmen in het vocht
rook druipt van je haren
sidderend en fc^sforizerend

de grote zeeaal
in glazuur gemetseld
je loopt hem lachend voorbij
tafels, stoelen, een bed, pas-toe
koop nog een mooie galm

Hendrik Smaad

VOOR DE LANGE WINTERAVONDEN

Koning Winter zal weldra zijn intocht houden. Dan zullen de gure hagelbuien weer om de schoorsteen loeien, de vinnige koude zal ons de toppen van vingers en neus afbijten en in het gelukkigste geval zullen we huiverend door de met ijsbloemen bedekte ruiten naar de melkboer kijken, die juist doodvalt op het gladgevroren tuinpad. Maar 's avonds, als we in gezellige kout rond de vriendelijk knisperende haard zitten, viert de aloude Hollandse huiselijkheid haar triomfen en Oom Frits geeft hier een paar wenken om de vreugde nog te verhogen.

Heb je al eens warme limonade gedronken? Het is in een ommezien bereid, het verwarmt maag en hart, en het is bovendien niet duur. Neem een literfles limonadesiroop, die bij iedere kruidenier verkrijgbaar is, en schenk die uit in een kleine Keulse pot van 5 liter. Voeg heet - maar dan ook kokend heet ! - water toe, tot de pot tot aan de rand toe vol is, en doe er dan naar smaak kaneel, laurierblad en gedroogde pruimen bij. Serveren in voorverwarmede mokken van Tiels aardewerk (het zg. boerenbont). Terdege het aroma opsnuiven, en goed slurpen. De beste merken limonadesiroop zijn: Peweha 1947 (goudmerk), Rorulco Purper 1853, en de heel karakteristieke Ventje 1934, die zelfs in de bezetting niet gekocht werd.

Nu een spelletje om de zinnen wat te verzetten. Aletta Hobel wordt de kamer uitgestuurd met een paar huishoudelijke voorwerpen, b.v. hamer, beddesprei, tuinzaag, huis-mus, meubelaansteker, pianodemper, enz. Alle overblijvenden schrijven nu drie namen op een papiertje, de papiertjes worden ingeleverd bij de zgn. boeabaas, die een merkteken met zwart krijgt op zijn hoofd krijgt. Ieder bootst nu het geluid van een brekend voorwerp na, waarvan je moeder, die je inmiddels geblinddoekt hebt, moet raden wat het voorstelt.

Vervolgens de potloden gescherpt voor het vrij tekenen. Je moeder tracteert het gezelschap op gebraden anthroposooph, die het lekkerst smaakt als hij even door het consistentvet is gehaald, en wordt onder het zingen van "De voddeman" in de gracht gejonast. Als iedereen weer van het lachen is bekomen, gaan de suitedeuren

open, en daar staat Aletta Hobel, verkleed als schilders-model. Je loodst nu iedereen het huis uit, onder het opzeggen van familieteksten als: "Er zit sneeuw in de lucht", en: "Daar zul je vijfmaal acht hebben", en gaat samen met Aletta een willekeurig oud gezelschapspel beoefenen. Wie het eerst de uitkomst heeft, krijgt van Aletta nog een mok dampende limonade !

OOM FRITS

UREN

Wat mooi die dennenrand die wolken
de boslucht is even goed voor uw longen
als een half jaar in zwitserland
de dokter blaast uw longen op
of het speelgoed is hij blaast ze de lucht in
hij is een broer van de profeet elias

De kleine stille dotterbloemen drijven
beschroomd in uw thee ze durven
zelfs hun oogwimpers niet strelend
langs uw goedgeschoren wang te kussen
ze dansen een japanse kimonodans voor u
uw handen zouden ze meer verpletteren dan strelen

Die gedachten zijn zo haveloos
als u ze niet wilt laten kleden
steken ze de andere aan en op een dag
zullen de meubels u niet meer vertrouwen
de hond zal u bijten en uw haar
zal weigeren om nog gekamd te worden

Maar de gekleurde ruiters uit de toren
blijven u waardig en aandachtig gadeslaan

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

MENS - MEDEMENS

(8 October)

Over dit thema sprak, ter inleiding van een reeks lezingen onder dezelfde titel, op onze sociëteit dr F.W. Zeylmans van Emmichoven. Hieronder volgt een vrije weergave van de inhoud van voordracht en nabespreking.

Voor men inzichten kan verkrijgen over het wezen van de menselijke betrekking, de verhouding van mens tot mens, het sociale vraagstuk, moet men eerst de vraag stellen naar het wezen van de mens op zichzelf- een vraag, die nog steds actueel is en waarop in de geschiedenis verschillende antwoorden zijn gegeven. Spreker memoreert de opvattingen uit de tijd van Aristoteles, de Scholastiek, het Duitse idealisme, de natuurwetenschap (Darwin).

In onze tijd heeft Max Scheler een treffende karakteristiek gegeven van de mens als "der Nein-sagen-köner". Het gedrag van het dier wordt geheel bepaald door zijn driften en instincten, die feilloos zijn afgestemd op zijn "Umwelt". Het dierlijk driftleven en zijn Umwelt zijn a.h.w. één. De mens daarentegen kan tegen de hem omringende wereld en zijn eigen driften en neigingen neen zeggen. Dit dankt hij niet aan zijn intellect, want in deze functie onderscheidt hij zich nauwelijks wezenlijk van de hoogste dieren: de chimpansé b.v. experimenteert en combineert net zo lang de gegevenheden van een stoel en twee op elkaar passende stokken tot hij een hoog hangende banaan weet te grijpen. Ligt zijn "uitvinding" echter niet in hetzelfde vlak als Edison's uitvinding van de gramfoon? Hier ligt slechts een gradueel verschil. Een wezenlijk andere kwaliteit is het creatieve denken, het concipiëren van een nieuwe idee in de filosofie of dichtkunst; dit denken ligt in een geheel ander vlak dan het combinatorische intellect-denken.

Op dit punt nu sluit Rudolf Steiner aan, die van den beginne af de mens beschrijft in de drieheid lichaam, ziel en geest.

Voor de geest is de mens nog weinig ontwaakt momenteel. Meer in het gebied van de ziel, getuige de enorme belangstelling voor psychologie. Ten aanzien van het lichaam bestaat thans een overstelpende veelheid van kennis, maar toch noemt Alexis Carrel zijn boek "Man the Unknown" !

De voorstellingen, die men over het wezen van de mens heeft, hebben hun consequenties voor het sociale denken. zý zijn het uiteindelijk, die -bewust of onbewust- bepalend zijn voor de vorm, die men aan het gemeenschapsleven geeft.

Hierna werkt de spreker enige gezichtspunten op het gemeenschapsleven uit, die van een beschouwing van de mens als lichaam-ziel-geest uitgaan, nadat hij deze begrippen nog iets nader heeft toegelicht.

Het lichamelijk zijn van de mens is niet het gebied van het bij uitstek menselijk-sociale.

De ziel is het gebied van belevingen, aandoeningen, gevoelens, van voorstellingen en van impulsen; dit alles leeft in het verborgene. Het is bovendien moeilijk de ziel van de medemens te ontmoeten omdat de moderne mens door alle "complexen" zeven maskers draagt.

Nog moeilijker is het de medemens in de geest te ontmoeten. Het is dr. Zeylmans bij zijn ervaring als spreker steeds weer gebleken hoe moeilijk zijn toehoorders het begrip geest en het onderscheid tussen geest en ziel vatten. Dit heeft een diepe historische achtergrond. De dogmata van grote concilies, waarin geest aan de mens werd ontzegd en de mens tot dualiteit van lichaam en ziel werd verklaard, bepalen nog heden ons denken in dezen.

Geest moet niet worden verward met intellect. Geest is datgene, waarin de mens zich in grote wereldwetten herkent, zoals dat zich uit in religieuze opvattingen. In het religieuze gaat hij echter slechts half-bewust een weg. Deze wereldsamenhangen en deze weg wil Rudolf Steiners "geesteswetenschap" of "Anthroposofie" in het gebied van de volbewuste kennis heffen.

Omstreeks 1900 meende men nog, dat ziel en geest geheel uit de wetten van het fysisch-chemische te begrijpen zouden zijn. Thans ziet men wel, dat niet dit alles in

hetzelfde vlak begrepen kan worden en dat er trappen van kennis nodig zijn. En het is juist iemand uit de atoomphysica, waar men aan de zelfkant der werkelijkheid werkt en waar de natuurwetenschap het diepst is doorgedrongen, het is Werner Heisenberg, één der meest vooraanstaande atoomfysici, die op de noodzaak van deze trappen wijst. Dus een vol beleven van de drie trappen van kennis van de drie gebieden van lichaam, ziel en geest kan een grondslag geven voor het vraagstuk van de menselijke verhoudingen, "het sociale".

LICHAAM.: familiegemeenschap, erfelijkheidsgemeenschap, levensgemeenschap.

Het is in het kleine plattelandsdorp, waar men nog heden het gemeenschapsleven uit dit lichamelijke bepaald wordt. Het zijn b.v. zes familienamen, die vrijwel alle immers omvatten. Sprekend over het huwelijk van een dorpslid zegt men steeds zo iets als b.v. "A gaat trouwen met een Muller". Het is niet het zich verbinden van twee individualiteiten, maar in de eerste plaats van twee bloedsgemeenschappen. Normen en waarden zijn ook aan de clan gebonden. Dergelijke toestanden waren vroeger algemeen.

ZIEL: zielegemeenschap

De ziel ligt niet in de sfeer van de erfelijkheid etc. Hier openbaart zich reeds het individuele. De ziel is het gebied van de gevoelsverhoudingen onder de mensen. Zolang men hier nog niet ontwaakt is moeten deze verhoudingen door het aanleren van uiterlijkheden, b.v. beleefdheid, worden geregeld. Dit kan later een politesse du cœur worden. Men beleeft bewust het stromen van gevoelens tussen de mensen. Er ontstaat de zielegemeenschap, waar men bewust in staat.

GEEST: geestesgemeenschap

De andere mens is in zijn geest zo moeilijk te ontmoeten, omdat hij hier bij zichzelf nog niet ontwaakt is in het algemeen. Ook bij gesprekken tot diep in de nacht, waarbij ieder uitspreekt wat in zijn hart leeft is men nog in de zielegemeenschap. Tot de geest komt men alleen door terughouding, een plaatsmaken voor wat bij de ander nog

niet geboren is. Wat zich hier innerlijk moet voltrekken schildert Goethe uiterlijk, nl. in het beeld van Wilhelm Meister. Goethe beschrijft hoe deze de wereld intrekt en tenslotte de vrouw ontmoet met wie hij zich verbindt; tot onze verwondering begint op dit punt echter niet een beschrijving van het geluk in het bij elkaar zijn van beiden, doch plotseling deel II van het boek: "Die Entsagenden" ! We zien Wilhelm Meister alleen rondtrekken.

Zo vertonen de drie trappen van gemeenschap hun eigen wetten en eigenaardigheden. Men kan zich dit ook nog duidelijk maken aan het volgende beeld.

Men stelde zich voor, dat er zich in een kamer een aantal mensen bevinden, b.v. een bestuurscollege. Men heeft daar dus in de eerste plaats een vertrek met een aantal lichamen, die ieder ongeveer evenveel van de ruimte in beslag nemen.

Nu stelt men zich het zielegebied voor. Twee van de groep hebben b.v. een heftig conflict. Hun zielen eisen alle ruimte, die er is voor zich op; er is voor de anderen helemaal geen plaats meer.

Doch nu is het mogelijk, dat er zich in de groep ook een mens bevindt, die zich niet laat gaan in de ziel, die zich bewust terughoudt: er ontstaat een ontzaggelijke geestelijke ruimte, waarin eerst een oplossing der problemen kan worden gevonden in vrijheid.

Zo kunnen a.h.w. het lichamelijk oog, het zieleoog, het geestesoog hier drie verschillende ruimtes waarnemen, waar verschillende dingen gebeuren.

Zo zijn hier drie trappen van kennen, voor ieder waarvan een ander denken nog is.

In de zeer geanimeerde nabespreking licht spreker het probleem van dit nieuwe denken, dat zich thans ontwikkelen moet, het hiërarchisch denken, nog nader toe. Men moet b.v. in de natuur verschillende lagen leven onderscheiden, zoals dit behalve door dr Steiner ook o.a. door Scheler is uitgewerkt: het minerale rijk, het vegetatieve rijk, het animale rijk, het mensenrijk (de geest het "ik").

Op een desbetreffende vraag stelt spr. zich tegenover de opvatting van Engels, die alle geestelijke en psychisch leven als een soort bloeiproces van de materie ziet. De mens is een geest, die het dierlijke in zich draagt. Dezelfde vrager zegt: "Hoe kan men het geestelijk ontwakingsproces bevorderen?" Hierop antwoordt spr., dat dit een weg is, aan welks begin het inzicht omtrent het wezen van de mens staat: dat deze eerst kenbaar is in de drieheid lichaam-ziel-geest. Dan komt het erop aan het geestelijke tot de dominerende kracht in het innerlijk te ontwikkelen. Hiertoe zijn in de Anthroposophie klare en exacte trainingsmethodes gegeven, waar door de mens de heerser wordt van eigen denken en willen en het gevoelsleven zich harmoniseert. Voor deze oefenweg zijn midden in de drukte des levens de korte momenten te vinden.

Deze geestelijke gerichtheid is in genen dele een Zondagsluxe of een wereldvreemd streven. Alle praktische arbeid, die midden in het volle leven staat, van Anthroposofische artsen, landbouwers etc., het werk van de R. Steiner scholen in alle delen van de wereld berust op deze overtuiging, dat het geestelijke primair is en op de innerlijke trainingsweg.

Juist uit de politieke realiteit van het ogenblik blijkt het primaat van het geestelijke en onze verantwoordelijkheid voor wat en hoe wij denken: Het zijn onze, Europese, materialistische ideeën, waaraan wij onze momentele angst voor de Sowjet danken: gedachten worden feiten. De theorie van het historisch materialisme is sociale realiteit geworden. Men moet dergelijke consequenties van het denken onder ogen zien.

Vraag: "Welke plaats heeft het intellect in de mens?"

Antwoord: Het intellect is een geestelijke functie, die zich in de ziel afspeelt en gebonden is aan de zintuigen en voorstellingen. Het intellect is een combinatorisch denken.

Creatief denken is b.v. gelagen in de metamorfose gedachte van Goethe. Goethe creëert in ideevorm datgene, wat in de natuur (planten) a.h.w. zich slapend afspeelt. Een dergelijk idee kan nu ook op vele andere gebieden van de werkelijkheid worden toegepast, dan het gebied, waar zij in de natuur werkzaam is. Dit is een geestelijk

denken: de bevrijding van een idee uit de materie, een idee, die veelvoudiger toepasbaar is.

Slotopmerking: Dit verslag is een verdunde en abstracte weergave van wat spr. met grote plastic van woord en gebaar voor ons schilderde.

In zijn betoog zijn inleidend een aantal punten aangeroerd, die in de daaropvolgende voordrachten duidelijker worden. In het bijzonder zal, naar zijn zeggen, dieper worden ingegaan op de kwestie van de oefenweg in zijn voordracht "Geloven en weten", welke op 19 November zal plaats vinden.

RAPPORTEUR.

Litt.: (o.a.) Max Scheler: Die Stellung des Menschen im Kosmos.

Werner Heisenberg: Wandlungen in den Grundlagen der Naturwissenschaft (voordrachten ter gelegenheid van het Goethejaar)

Dr F.W. Zeylmans van Emmichoven werd in 1893 geboren te Helmond, studeerde in Leiden en Amsterdam medicijnen en psychiatrie en oefende pl.m. 25 jaar in den Haag praktijk uit als psychiater. Hij bereisde vrijwel alle landen van Europa, Indonesië, de Verenigde Staten. Naar dit laatste land maakte hij na de oorlog twee reizen en sprak aldaar o.a. op Amerikaanse Universiteiten.

Tijdens zijn studententijd kwam hij in aanraking met R. Steiner en werd reeds op jeugdige leeftijd voorzitter van de Anthroposophische Vereniging in Nederland. Eveneens had hij de leiding van de Rudolf Steiner Kliniek in den Haag.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ten overstaan van de Hoogeerwaarde Hooggeleerde Heer Professor Dr E.L. Smelik hoopt de Heer L.J. Huisman, cand. theol., zijn proefpreek te houden op Zaterdag 21 November 1953, des namiddags om 2.30 uur, in de Nieuwe Zijds Kapel, Rokin 78 te Amsterdam.

U en andere belangstellenden worden uitgenodigd tot het bijwonen van deze dienst. Na afloop wordt thee geserveerd in Hotel Centraal, Leidsebosje.

De heer Huisman hoopt zijn predicatie te houden over de eerste Christengemeente (tekst: Hand. 4 : 32,33), naar aanleiding van de werkgroep o.l.v. de heer Marx.

Het leven in Zilk

dag boer
de koeien hebben regen nodig
de notaris staat er niet zo goed bij
er is in weken niemand begraven
de burgemeester rookt langzaam
bij aankoop gratis een kar mest
dag boer

Hendrik Smaad

0000000000000000

GEDICHTENPRIJSVRAAG

Alle leden van de S.S. Olofspoort worden uitgenodigd tot het inzenden van een hunner verzen, die niet meer dan twintig regels tellen, om daardoor mede te dingen naar de prijs: 1 fles Beaujolais 1949.

Het ligt in de bedoeling alle inzendingen in het volgend nummer van K & B te publiceren, waarna ieder lid de gelegenheid krijgt zijn beoordeling te geven. Het best beoordeelde vers wordt bekroond. De inzendingstermijn loopt af op 25 November. Op de manuscripten moet in de linkerbovenhoek met rood potlood het woord

GEDICHTENPRIJSVRAAG
vermeld staan.

Deze aankondiging is geen grapje.

x-x-x-x-x-x-x-x-x

Jan,

Al wat ik me van jou herinneren kan
Je was een allervriendelijkst man
(Neem me niet kwalijk, de tijd gaat
/voort)
Je had das en schoenen, broek en boord.

Dan waren er nog oren, handen, mond
Woorden, waar ik nooit de helft van ver-
/stond
En voor ik 't vergeet, je had 'n soort
/bril an
En verder was je gewóón maar een man.

Ineke

WAANZIN

Klander schrikt verwonderd wakker
Uit een sterke dranknarcose
Binnen treedt een angstpsychose
Onder 't mom van wafelbakker

Eenmaal binnen met zijn kraam
Is de gast niet weg te krijgen
Na dertien dagen drukkend zwijgen
Springt Klander krijsend uit het raam

A. Valerius

OVERGAVE VAN EEN STAD

"Een dik beest, zegt U?". De grote chauffeurs drongen
dichter om me heen; de steller van de vraag ademde mij
de lucht van bier, mijn bier, in het gezicht.

"Ja,", zei ik, "zo rond als een varken".

"Nou.....," zeiden ze weifelend.

"Misschien," zei iemand, "was het een varken."

"Oh nee, het was veel groter."

De chauffeurs keken verslagen rond; enkelen haalden
de schouders op en gingen weg.

Ik deelde cigarettten uit en informeerde waar ik Sloop-
bak kon vinden. Dat gaf opschudding.

"Sloopbak?", vroeg er een, minachtend. "Wilt U zaken
met hem doen?".

"Dat nu niet bepaald", antwoordde ik, "Eerlijk gezegd:
ik moet hem alleen maar interviewen".

"Zo !", zei hij, "U had het daarnet over een dik beest
hè? Nou, ik zal U een foto van Sloopbak laten zien."

Hij haalde een beduimelde foto uit zijn binnenzak; het
opschrift luidde: De BUREAUCRAAT SLOOPBAK. Het was een
dikke man, inderdaad, en inderdaad zat hij aan een bu-
reau.

"Goed", zei ik, "waar is zijn kantoor?". Maar ze raadden mij een bezoek aan Sloopbak dringend af. "Geloof me", zei een ongeschoren man. "U kunt Sloopbak beter met rust laten. Hij houdt niet van mensen, zoals U, die over hem willen schrijven. Gaat U veer terug naar waar U vandaan komt en schrijft U daar over hem wat U maar wilt; dat is het beste".

Ik stoorde me er niet aan en na enige aarzeling, wezen ze me de weg. Onder vele goede wensen vertrok ik.

Er was een optocht geweest de dag tevoren; verragen-de vlaggetjes, afgeknapte guirlandes hingen aan de huizen; de straat was schoon, op een ruwgeverfde leuze na: Weg met Sloopbak.

xxxxxxx

De muren in de brede gang waren witgekalkt, er hingen een paar apenplaten van Lawson Wood. De conciërge bracht me naar een wachtkamer, nadat hij me beloofd had mijn visitekaartje aan Sloopbak te brengen. Aan de secretaris van Sloopbak tenminste.

De wachtkamer was zakelijk van opzet, er hingen kalenders aan de kale wanden, lectuur was verzameld in een boekenkast en bij de gramfoon hing een kaartje: Naalden aan het bureau. Het bureau stond in een hoek, een juffrouw zat er te lezen. Ik vroeg haar de naalden. "Wilt U wel zachtjes spelen?", vroeg ze.

Na een half uur verveelden de platen me, ik ging de boekenkast eens onderzoeken. Er waren alleen Franse boeken; ik begon een toneelstuk van Racine te lezen, en na twee en een half uur had ik het uit. De juffrouw was intussen naar huis gegaan. Ik drukte op een belleknopje op het bureau; de conciërge kwam. "Zo, zo, bent U er nog", constateerde hij. Ik viel uit: "Bliksems, hoe gaat dat hier; krijg ik Sloopbak nog te spreken of niet?!"

De conciërge schudde het hoofd. "ze gaan altijd om half zes weg, morgen kunt U hem wel spreken."
Ik was nijdig. "Windt U zich niet op", zei hij,
"U kunt bij mij overnachten. Het gebeurt niet vaak, dat hij een journalist ontvangt."
Maar hoe weet ik, dat hij mij morgen ontvangt?"
"Hij heeft U niet weggestuurd."

De conciërge woonde in een vleugel van het gebouw; ik werd hartelijk ontvangen. Zijn vrouw bakte aard-appelen en vis voor me en zijn jongste kinderen vroegen of ik ook chocola bij me had. Het speet me, dat ik ze moest teleurstellen, maar ze bleven vriendschappelijk. Ze vertelden over hun school en over hun vechtpartijen, tot ze naar bed moesten. Een oudere zoon wilde op zijn klarinet gaan spelen. "Nu niet, Jaap", zei de conciërge, "morgen weer, als mijnheer weg is. "Hij vertelde dat Sloopbak een harmonieorkest had opgericht, dat uitstekend flo-reerde - het werd ook ruim door hem gefinancierd, -totdat de dirigent bezweken was voor de jonge-lui, die jazz wilden spelen. Ze konden het ook, maar Sloopbak vond het een schandaal; de jazzspe-lers verloren hun speciale gemakkelijke baantjes, nadat ze uit het orkest waren gezet, en de dirigent verdween spoorloos.
"Geliquideerd", zei de conciërge cynisch.
"Kom, kom", betwijfelde ik.
"Och mijnheer, U zult toch ook wel het een en an-der gehoord hebben ... waarvoor bent U anders hier?".
"Zo openlijk als U heeft hier nog niemand met me ge-sproken.
"Bent U niet bang, Uw betrekking te verliezen?"
"Ik denk niet, dat U me zult aanbrengen.
"Maar hoe kunt U bij hem in dienst blijven, als U zo over hem denkt?".
"Nu ja, ik weet wat ik heb, en niet wat ~~kan~~ ik te-rug krijg; dat zeg ik ook altijd tegen de mensen, die zich kwaadmaken, ik zeg: wij kennen Sloopbak en hij kent ons. Als we een nieuwe krijgen, moeten we nog maar afwachten, of die niet veel erger is."
"Dus U bent eigenlijk toch niet ontevreden?"

***** (zie pg 17)

.....

"Nee, zo moet U het nu ook weer niet opvatten", weersprak hij.
Zijn vrouw schonk ons nog eens koffie in.

De volgende ochtend zat hij de post voor Sloopbak te sorteren. Een dikke stapel brieven lag voor hem, hij keek wie de afzender was, de meeste werden verscheurd, ook die waar van de afzender zijn naam niet op de envelop had gezet. Er bleven drie brieven over, die hij naar Sloopbak ging brengen.
"Gaat U maar vast mee naar boven", zei hij. "U kunt in de antichambre gaan zitten."

De antichambre was luxueus ingericht, met diepe luie stoelen en een radio. Het wachten duurde weer lang. Ik ontdekte een luikje in de wand en opende het: ik zag de dikke Sloopbak aan zijn bureau, met de rug naar me toe; een typiste zat aan een kleiner bureau schuin naast hem, ze was blond. Zij typte, Sloopbak zat op mijn kaartje te kijken, legde het neer en tekende er doelloos enkele lijnen op. Eindelijk wenkte hij de typiste.

Ijlings sloot ik het luikje en ging ik weer zitten; het blonde meisje kwam me halen. Ze bracht me bij Sloopbak en ging zelf de deur uit.

Het voorpaneel van Sloopbaks bureau was een aquarium, waarin vette karpers zwommen; op de vensterbank ontdekte ik een elektrische kookplaat. Sloopbak stond op en gaf me een hand: "Welkom. Wat kan ik voor U doen?"

"Laten we elkaar geen smoesjes verkopen, Sloopbak! "U spreekt mijn naam verkeerd uit", zei hij gegêneerd. "Maar gaat U verder: bijna iedereen doet het."

Hij was wel erg dik, maar toch niet zo pafferig, als de foto wilde doen geloven. Het belangrijkste

.....

"En U laat ze ondergedoken zitten?"

"Natuurlijk, dan houden ze zich koest. Ze zitten op een boerderij, een kilometer of acht buiten de stad. Daar laat ik ze zitten, terwille van de dochter des huizes, naar men meent. Ha!"

Dat leek me verstandig. Misschien zouden dergelijke maatregelen ook in de toekomst hun nut hebben.

"Wel ik heb het standpunt van de Blauw Lijn nu uiteengezet", zei ik, "en U zult mijn eis kunnen billijken. U moet verdwijnen."

"graag", zei hij, "hoe eerder hoe liever".

Dat begreep ik niet.

"Ik word te dik", legde hij uit, "die karpers..."

"Die karpers zijn ook te dik."

"Ja, maar ik eet iedere week dat aquarium leeg."

Op een zo gemakkelijke overwinning had ik niet durven rekenen.

Sloopbak had genoeg overgehouden om enkele jaren aan de Rivièra door te brengen, en hij installeerde mij voor zijn bureau. In een korte plechtigheid droeg hij me zijn bevoegdheden en zijn personeel over.

Als eerste maatregel liet ik de conciërge de karpers uit het bureau vissen. "Eet ze maar op met je gezin", zei ik "als dank voor de gast-vrije ontvangst."

K & B

